

Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Jaworze
oraz podległych jednostek
za rok 2017

Spis treści.

1. Wstęp	str. 3
2. Realizacja zadań przez poszczególne Działy PCPR	str. 4
3. Dział administracyjno-księgowy	str. 4
4. Dział pomocy społecznej	str. 12
5. Dział pieczy zastępczej	str. 18
6. Realizacja Powiatowego Programu rozwoju pieczy zastępczej	str. 18
7. Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	str. 30
8. Załącznik nr 1. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Wsparcia „Pod Zielonym Dębem”	str. 32
9. Załącznik nr 2. Zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej.	str. 39

Wstępn

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze jest jednostkŃ organizacyjnŃ Powiatu Jaworskiego. Realizuje zadania powiatu wynikajŃce z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy spoęcznej, z zakresu rehabilitacji spoęcznej finansowane z PaŃstwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepeęnosprawnych realizowane na rzecz osób niepeęnosprawnych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i spoęcznej oraz zatrudnianiu osób niepeęnosprawnych, ustawy o przeciwdziaęniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku oraz innych ustaw. Centrum peęni w Powiecie Jaworskim funkcjŃ Organizatora pieczy zastępczej dla Powiatu Jaworskiego, w zwiŃzku z tym realizuje zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierunki dziaę w zakresie tej ustawy zawiera Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej, który zostaęprzyjŃty przez RadŃ Powiatu w dniu 26 marca 2015 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze realizujŃc zadania wykonuje uchwaę i dyspozycje Rady Powiatu i ZarzŃdu Powiatu. PodstawŃ gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy, sporzŃdzany na rok budęetowy, zgodnie z obowiŃzujŃcŃ procedurŃbudęetowŃ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze dziaę w oparciu o statut nadany przez RadŃ Powiatu w Jaworze oraz regulamin organizacyjny uchwalony przez ZarzŃd Powiatu w Jaworze. Od roku 2016 prowadzone sŃzmiany restrukturyzacyjne w jednostkach organizacyjnych Powiatu Jaworskiego realizujŃcych zadania z zakresu pomocy spoęcznej i pieczy zastępczej. W wyniku tych zmian doszę do poęęczenia PCPR w Jaworze z OŃrodkiem Wsparcia „Pod Zielonym DŃbem”, PlacówkŃ OpiekuŃczo-Wychowawczej „Jaworowy Start” oraz Domu Dziecka im. dr. H. Jordana w Kaczorowie oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. Z chwilŃ poęęczenia w/w jednostki funkcjonujŃjako dziaę PCPR.

Struktura organizacyjna PCPR w Jaworze od 1 stycznia 2017 r.:

- 1) Dziaęadministracyjno - księgowy, w skęd którego wchodziŃZespoę:
 - a) finansowo i księgowy,
 - b) administracyjno i kadrowy.
- 2) Dziaępomocy spoęcznej, w skęd którego wchodziŃZespoę:
 - a) ds. osób niepeęnosprawnych,
 - b) ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego,
 - c) ds. realizacji projektów z krajowych i zagranicznych Ńródeęfinansowania.
- 3) Dziaępieczy zastępczej, w skęd którego wchodziŃ
 - a) Zespółds. rodzinnej pieczy zastępczej,
 - b) samodzielne stanowisko ds. pieczy instytucjonalnej.
- 4) OŃrodek Wsparcia „Pod Zielonym DŃbem”,
- 5) Placówka OpiekuŃczo-Wychowawczej „Jaworowy Start”.
- 6) Dom Dziecka im. dr. H. Jordana w Kaczorowie.

I. Realizacja zadań przez poszczególne Działy PCPR.

1. Dział administracyjny i księgowy.

1). Zespół administracyjny i kadrowy.

1a). Zatrudnienie w PCPR w Jaworze w 2017 r.

W wyniku połączenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Jaworowy Start” w Jaworze i Domu Dziecka im. dr. H. Jordana w Kaczorowie ogólna liczba pracowników w Centrum na dzień 1 stycznia 2017 r. wynosiła 61 osób. Pracownicy przyłączonych placówek przeszli do nowego pracodawcy na mocy art. 23¹ Kodeksu pracy.

W 2017 r. - rozwińczano umów o pracę z 11 osobami, z tego z powodu:

a) redukcji etatów	- 2 osoby
b) zakończenia umowy o pracę	- 3 osoby
c) rozwinięcie stosunku pracy na prośnię pracownika	- 4 osoby
d) przejścia na emeryturę	- 2 osoby

W 2017 r. zatrudniono 5 nowych osób i wychowawca, opiekun, psycholog, konserwator i kucharka.

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2017- ogółem 56 osób, w tym:

a) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jaworowy Start” w Jaworze	- 11 osób
b) Dom Dziecka im. dr. H. Jordana w Kaczorowie	- 17 osób
c) Ośrodek Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze	- 7 osób
d) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze	- 21 osób

1b). Sprawy pracownicze.

W okresie roku sprawozdawczego sprawy pracownicze obejmowały:

- przygotowanie umów o pracę oraz pełnię dokumentację stosowanę przy zatrudnieniu pracownika samorządowego,
- prowadzenie bieżących spraw (aneksy do umów o pracę, informacje o dodatkach za wieloletni pracę, Świadectwa pracy, skierowania do Medycyny Pracy- badania okresowe dla 30 osób i 3 osób badania kontrolne, skierowania na szkolenie w dziedzinie BHP, itp.),
- sporządzanie sprawozdań do GUS kwartalnie i rocznie,
- współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Jaworze, w ramach której podpisano:
 - trzy umowy na organizację staży dla bezrobotnych,
 - jedną umowę na prace interwencyjne,
- współpracę z Vision Consulting Lublin, w ramach której podpisano jedną umowę na staż w ramach projektu „ Zielone Światy dla

bezrobotnych,

- f) sporządzanie umów cywilno-prawnych (18 umów):
- na usługi informatyczne,
 - dla koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i psychologa,
 - z Kancelarii Radcy Prawnego,
 - na szkolenie w dziedzinie bhp oraz opracowanie dokumentacji powypadkowej,
 - prowadzenie szkolenia pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą
 - z terapeutą w ramach Programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,
 - na pomoc w rodzinie zastępczej,
 - z lekarzem na świadczenie usług lekarskich w placówce,
 - z psychologiem,
 - z wychowawcą w placówce opiekuńczej i wychowawczej,
 - z kierownikiem w ramach zastępstwa chorego kierowcy,
 - z inspektorem dozoru budowlanego.

1c). Szkolenia.

Pracownicy Centrum uczestniczyli w szkoleniach oraz byli organizatorem szkolenia dla kadry jednostek pomocy społecznej z terenu Powiatu Jaworskiego.

- a) W dniu 19 maja 2017 r. PCPR w Jaworze w siedzibie Starostwa Powiatowego Jaworze we współpracy z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy we Wrocławiu zorganizował szkolenie na temat możliwości pozyskania środków z programu RPO na realizację zadań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w roku 2017. Spotkanie odbyło się w ramach cyklu Akademia Inspiracji DWUP realizowanego przez DWUP we Wrocławiu.
- b) W dniu 24 października 2017 r. odbyło się szkolenie z zakresu „Postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych”. Szkolenie skierowane zostało do pracowników pomocy społecznej, którzy, wykonując swoje zawodowe obowiązki, narażeni są często na kontakt z trudnym i agresywnym klientem. Uczestnicy to pracownicy powiatowych jednostek pomocy społecznej oraz pracownicy miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Jaworskiego. Szkolenie przeprowadzili przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

Pracownicy Centrum uczestniczyli w 5 szkoleniach zewnętrznych organizowanych przez DOPS we Wrocławiu oraz w 8 szkoleniach podnoszących umiejętności i kompetencje zawodowe, które odbywały się we Wrocławiu i Legnicy. Przeprowadzone zostały także szkolenia z zakresu BHP, w których uczestniczyło 20 osób.

1d). Sekretariat.

W 2017 r. do PCPR w Jaworze wpłynęło 5771 spraw, które zostały zarejestrowane w dzienniku korespondencyjnym.

Ponadto:

- a) zlecono wykonanie 14 sztuk pieczętek służbowych, prowadzenie ich bieżącej ewidencji,
- b) rozliczanie wysłanej korespondencji (zgodnie z zawartą umową z Poczta Polska) i sporządzanie sprawozdań
- c) prowadzenie spraw związanych z zaopatrzeniem i zamawianie i zakup materiałów szkolnych i biurowych, środków higienicznych i czystości, środki ochrony osobistej, materiałów budowlanych, konserwatorskich.

1e). Sprawy techniczne.

W 2017 r. w budynkach będących w trwałym zarządzie PCPR przeprowadzone zostały następujące przeglądy techniczne:

- a) przegląd techniczny budynków,
- b) przegląd instalacji grzewczych,
- c) remont i przegląd pieca gazowego w mieszkaniu chronionym,
- d) przegląd instalacji alarmowych p.poż w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- e) przeglądy związane z przepisami HACAP,
- f) przegląd ujęcia wody i oczyszczalni ścieków w Domu Dziecka w Kaczorowie,
- g) przeglądy kominiarskie,
- h) przeglądy techniczne samochodów, będących na stanie PCPR.

Na bieżąco prowadzone są drobne prace remontowe i budowlane, które wykonują konserwatorzy zatrudnieni w poszczególnych Działach PCPR. Należy tu wymienić wszelkiego rodzaju drobne naprawy wyposażenia, malowanie pomieszczeń, wymianę armatury łazienkowej, itp.

W Placówce „Jaworowy Start” rozpoczęto kapitalny remont kuchni podręcznej dla wychowanków, który zakończył się w bieżącym roku. Materiały budowlane otrzymano nieodpłatnie od firmy budowlanej. Sprzęt i meble przekazało Stowarzyszenie na Rzecz Domu Małych Dzieci. Zakupiono także materiały do remontu ogrodzenia przy placówce.

W Domu Dziecka w Kaczorowie rozpoczęto remonty pokoi wychowanków. Zgodnie z zaleceniami SANEPID w placówce konieczna jest wymiana podłogi w pokojach oraz przeprowadzenie remontu w łazienkach. Uzgodniono, że całość zostanie ukończona do 31 sierpnia 2019 r.

W obu placówkach sukcesywnie wymieniane jest wyposażenie, meble w pokojach wychowanków oraz sprzęt AGD w pomieszczeniach kuchennych i magazynowych.

2). Zespółfinansowo i księgowy.

Budżet PCPR.

Rozdział85218 i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

Wydatki

Lp.	Wyszczegółnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	3020	1 000,00	372,00	371,12
2	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	373 861,00	397 361,00	395 824,00
3	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	33 942,00	30 348,00	30 347,01
4	Składniki na ubezpieczenie społeczne	4110	70 000,00	63 900,00	61 103,57
5	Składki na Fundusz Pracy	4120	8 500,00	6 280,00	6 277,37
6	Składki na PFRON	4140	24 000,00	32 594,00	32 523,24
7	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	500,00	3 300,00	3 250,25
8	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	17 000,00	19 320,00	16 236,05
9	Zakup energii	4260	21 000,00	23 000,00	21 879,36
10	Zakup usług remontowych	4270	2 000,00	0,00	0,00
11	Zakup usług zdrowotnych	4280	972,00	712,00	706,50
12	Zakup pozostałych usług	4300	15 988,00	43 188,00	43 177,51
13	Opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	4360	3 350,00	3 100,00	3 045,34
14	Podróże służbowe krajowe	4410	5 000,00	5 100,00	5 058,00
15	Różne opłaty i składki	4430	2 600,00	1 100,00	955,45
16	Odpisy na ZFŚS	4440	21 332,00	21 800,00	21 800,00
17	Opłaty za rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4520	3 060,00	3 020,00	3 017,28
18	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	4610	200,00	100,00	76,59
19	Szkolenia pracowników	4700	1 000,00	1 000,00	100,00
RAZEM			605 305,00	655 595,00	645 748,64

Rozdział85510 i Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Placówki - wydatki

Lp.	Wyszczegółnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Zadania bieżące realizowane na podst. porozumienia między jst	2320	30 000,00	0,00	0,00
2	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	3020	2 900,00	0,00	0,00
3	świadczenia społeczne (świadc. na kont. nauki, zagospodarowanie, usamodzielnienie dla osób opuszczających placówki)	3110	181 683,00	208 476,00	202 341,98
4	Inne formy pomocy dla uczniów (kieszonkowe dla wychowanków)	3260	5 600,00	8 100,00	8 100,00
5	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	931 227,00	1 087 381,00	1 087 290,54
6	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	111 600,00	103 780,00	103 778,04
7	Składniki na ubezpieczenie społeczne	4110	156 400,00	192 400,00	192 373,65
8	Składki na Fundusz Pracy	4120	20 900,00	18 700,00	18 693,72

9	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	0,00	9 000,00	8 867,39
10	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	95 000,00	80 610,00	75 503,61
11	Zakup Środków Źywności	4220	97 000,00	132 641,00	128 199,87
12	Zakup leków	4230	3 000,00	0,00	0,00
13	Zakup Środków dydaktycznych i księtek	4240	4 000,00	0,00	0,00
14	Zakup energii	4260	50 000,00	156 460,00	155 428,41
15	Zakup usług remontowych	4270	6 000,00	0,00	0,00
16	Zakup usług zdrowotnych	4280	2 000,00	800,00	786,95
17	Zakup pozostałych usług	4300	50 000,00	62 464,00	62 409,60
18	Opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	4360	10 100,00	10 400,00	10 399,41
19	Podróże służbowe krajowe	4410	3 510,00	150,00	124,21
20	Różne opłaty i składki	4430	6 560,00	11 018,00	10 945,73
21	Odpisy na ZFŚS	4440	26 600,00	36 700,00	36 570,04
22	Podatek od nieruchomości	4480	4 500,00	4 309,00	4 309,00
23	Opłaty za rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4520	9 750,00	12 580,00	12 577,44
24	Szkolenia pracowników	4700	500,00	500,00	499,00
RAZEM			1 808 830,00	2 136 469,00	2 119 198,59

Placówki dochody:

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień	2900	200 000,00	395 000,00	449 438,86
2	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podst. porozumień	2320	450 683,00	530 683,00	594 833,42
Razem:			650 683,00	925 683,00	1 044 272,28

Dział852

Rozdział85203 i Ośrodek Wsparcia Wydatki

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	220 347,00	230 597,00	228 030,32
2	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	19 036,00	17 276,00	15 261,82
3	Składniki na ubezpieczenie społeczne	4110	41 840,00	47 840,00	44 684,64
4	Składki na Fundusz Pracy	4120	5 872,00	4 872,00	4 738,71
5	Składki na PFRON	4140	5 000,00	3 500,00	3 357,76
6	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	1 000,00	2 060,00	1 939,00
7	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	35 300,00	69 994,00	60 769,99
8	Zakup Środków Źywności	4220	0,00	5 000,00	4 977,28
9	Zakup energii	4260	1 200,00	1 200,00	751,79
10	Zakup usług remontowych	4270	1 000,00	0,00	0,00
11	Zakup usług zdrowotnych	4280	350,00	500,00	469,00
12	Zakup pozostałych usług	4300	38 541,00	36 523,00	35 187,73
13	Opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	4360	1 520,00	1 520,00	1 517,77
14	Opłaty z tyt. najmu	4400	24 000,00	22 000,00	21 407,56
15	Podróże służbowe krajowe	4410	200,00	200,00	0,00
16	Różne opłaty i składki	4430	300,00	450,00	446,89

17	Odpisy na ZFŚS	4440	9 900,00	8 900,00	8 299,62
18	Opłaty za rzecz budowlaną jednostek samorządu terytorialnego	4520	700,00	1 400,00	1 229,80
19	Szkolenia pracowników	4700	500,00	1 380,00	780,00
RAZEM			406 606,00	455 212,00	433 849,68

Dochody:

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Wpłaty uczestników OW	0830	0,00	0,00	2 492,82

Rozdział 85156 i Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	4130	51 000,00	51 000,00	25 646,40

Rozdział 85508 i Rodziny Zastępcze.

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Zadania bieżące realizowane na podst. porozumienia między jst	2320	80 000,00	138 000,00	136 960,41
2	Świadczenia społeczne (Świadczenia dla rodzin zastępczych, na kont. nauki, dodatek 500+, zagospodarowanie, usamodzielnienie dla osób opuszczających rodziny zast.)	3110	1 908 911,00	1 964 044,00	1 954 441,69
3	Składki na ubezpieczenie społeczne	4010	131 664,00	132 795,00	132 623,45
4	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	8 277,00	7 844,00	7 843,61
5	Składki na ubezpieczenie społeczne	4110	34 786,00	38 436,00	38 001,21
6	Fundusz Pracy	4120	3 988,00	4 031,00	4 030,11
7	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	91 800,00	85 800,00	84 802,72
8	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	5 000,00	156,00	155,03
RAZEM			2 264 426,00	2 371 106,00	2 358 858,23

§ 2320

Wydatki i 136 960,41 zł (zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z powiatu jaworskiego, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na podstawie zawartych porozumień)

Dochody:

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień	2900	75 000,00	165 000,00	194 131,98
2	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podst. porozumień	2320	70 000,00	120 000,00	138 128,58
RAZEM			145 000,00	285 000,00	332 260,56

Rozdział 85220 i Jednostka specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej.

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	200,00	900,00	899,00
2	Zakup energii	4260	7 000,00	11 300,00	11 078,95
3	Zakup usług remontowych	4270	2 300,00	0,00	0,00
4	Zakup usług pozostałych	4300	2 000,00	2 400,00	2 395,50
5	Opłaty za rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4520	2 000,00	1 720,00	1 716,90
RAZEM			13 500,00	16 320,00	16 090,35

Dochody:

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Dochody z najmu i dzierżawy	0750	13 440,00	13 440,00	13 200,40
2	Wpływy z różnych dochodów	0970	7 200,00	7 200,00	5 850,00
RAZEM			20 640,00	20 640,00	19 050,40

Rozdział 85205 i zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	0,00	336,00	336,00
2	Zakup usług pozostałych (umowa cywilno-prawna)	4300	0,00	20 900,00	20 900,00
RAZEM			0,00	21 236,00	21 236,00

Rozdział 85213 i Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i Pomoc dla cudzoziemców.

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	4130	0,00	750,00	702,00

Rozdział 85231 i Pomoc dla cudzoziemców

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	świadczenia społeczne	3110	0,00	24 030,00	24 030,00

Rozdział 85395 i Pozostała działalność (Karta Polaka).

Lp.	Wyszczególnienie	Par.	Plan na początku roku	Plan po zmianach	Wykonanie
1	świadczenia społeczne	3110	0,00	7 500,00	7 500,00

W roku 2017 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze pozyskało środki zewnętrzne w wysokości:

- 53 969,00 zł i Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017.**
- 21 236,00 zł i Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.**

Dochody ogółem - 1 607 823,94 zł

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (placówki op. i wych.)	449 438,86
2.	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podst. porozumień (placówki op. i wych.)	594 833,42
3.	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (rodziny zastępcze)	194 131,98
4.	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podst. porozumień (rodziny zastępcze)	138 128,58
5.	Dochody z najmu garaży	13 200,40
6.	Wpływy z różnych dochodów- opłaty mieszkanie chronione	5 850,00
7.	Nawiązki sądowe i darowizny	32 466,29
8.	Zwroty za usługi	94 259,84
9.	Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017.	53 969,00
10.	Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	21 236,00
11.	Odsetki bankowe	3 795,93
12.	Odpłatność rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	5 706,29
13.	Zwrot świadczeń pieniężnych	701,12
14.	Odsetki za nieterminowe wpływy	106,23

2. Działalność społeczna.

1). Zespół ds. osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Priorytetowym zadaniem wykonywanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze jest udzielanie wszechstronnego wsparcia w usprawnianiu i integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem społecznym. Zakres tych działań jest istotnym elementem rehabilitacji społecznej, stanowi jej część ogólnego procesu rehabilitacji, polegającej na przygotowaniu osoby niepełnosprawnej do pełnienia różnych ról społecznych właściwych do wieku i płci oraz na umożliwieniu jej pełnego uczestnictwa w życiu społecznym a przez to integracji i reintegracji społecznej.

Odbywa się to poprzez:

- a) dofinansowanie w ramach Środków PFRON do:
 - ✓ sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób,
 - ✓ zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
 - ✓ likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - ✓ uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - ✓ kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej,
- b) wydawanie decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej,
- c) wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie ośrodka wsparcia,
- d) realizacja programu „Aktywny Samorząd”,
- e) prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych.

1a). Dofinansowania ze Środków PFRON.

Kwota na realizację zadań zakresu rehabilitacji społecznej w ramach Środków PFRON, który w 2017 r. otrzymał Powiat Jaworski wynosi **1 029 224,39 zł**. W ramach tej kwoty przyznano następujące dofinansowania:

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Z uwagi na brak złożonych wniosków zadanie to w roku 2017 nie było realizowane.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Sprzęt rehabilitacyjny jest to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie, przy aktywnym uczestnictwie

osoby niepełnosprawnej, umożliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Należą tu wymienić: bieżnie, rowery stacjonarna, orbiteki.

W 2017 r. zawarto 4 umowy na kwotę 6 636 zł w tym 1 na kwotę 2 500 zł dla dziecka.

Przedmioty ortopedyczne służy przyrządy niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Przysługują w zależności od rodzaju przedmiotu raz na 2,3,4 lub 5 lat. Do tej grupy należą np. wózki, kule, balkoniki.

Środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym, np. pampersy, aparaty słuchowe.

W roku 2017 pozytywnie rozpatrzono 492 wnioski.

Wypłacono dofinansowanie w wysokości 239 896,64 zł w tym 37 333,24 zł dla dzieci.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Ze środków Funduszu może być dofinansowana usługa tłumacza migowego lub tłumacza-przewodnika, likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Realizacja powyższych zadań ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się. O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

W roku 2017 z dofinansowania skorzystało 37 osób, w tym:

- a) do likwidacji barier architektonicznych - **7 osób**, wypłacono **33 135,75 zł**
- b) do likwidacji barier technicznych - **18 osób**, wypłacono **66 249 zł**
- c) do likwidacji barier w komunikowaniu się - **12 osób**, wypłacono **20 400 zł**

Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

Turnus rehabilitacyjny to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku ma na celu poprawę psychofizycznej sprawności, wyrobienie zaradności, rozwój umiejętności społecznych uczestników, m.in.: przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych uczestników, realizację i rozwijanie zainteresowań a także udział w różnorodnych zajęciach indywidualnych i grupowych przewidzianych programem. Do korzystania są uprawnione dzieci oraz osoby dorosłe legitymujące się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności. Osoba niepełnosprawna może również ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusie jej opiekuna, wyłącznie na wyraźne i uzasadnione zalecenie lekarza.

W 2017 r. z dofinansowania skorzystały **53 osoby dorosłe i 6 dzieci**. Wypłacono dofinansowanie w kwocie **91 138 zł**.

1b). Dofinansowanie działalności WTZ w Jaworze.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Jaworze jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zajęcia odbywają się w pracowniach: artystycznej, ogrodniczej, gospodarstwa domowego, technicznej, ceramicznej, informatyczno-technicznej, umiejętności społecznych.

W 2017 r. WTZ w Jaworze rozszerzył działalność o nowych pracowników - przygotowania zawodowego i przyjął 5 nowych osób. Od września 2017 r. Warsztat mieści się w nowej siedzibie. Obecny adres to: Jawor, ul. Starojaworska 7. Na działalność WTZ otrzymał dofinansowanie w wysokości:

- 1) Środki PFRON i **567 860 zł**
- 2) Powiat Jaworski i **68 491 zł**

1c). Dom Pomocy Społecznej w Jaworze.

Zgodnie z art. 54. 1. Ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysuguje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie Powiatu Jaworskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Jaworze. Jego działalność wynika z art. 19 pkt. 10 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2017r., poz. 1769 z późn. zm.), który określa, że do zadań własnych powiatu należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Dom mieści się w trzech budynkach - Jawor, Mierczyce i Bolków. Przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych, kobiet i mężczyzn. Za pobyt w DPS opłaty ponosi gmina w której mieszka osoba skierowanej. Wysokość opłat ustalana jest na podstawie średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca DPS. Koszt wyliczany jest na podstawie wydatków związanych z utrzymaniem domu (bez wydatków inwestycyjnych) za poprzedni rok. Wysokość kosztu utrzymania ustala starosta na podstawie zarządzenia, które następnie jest ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W roku 2017 średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w DPS w Jaworze wynosił **2 769,10 zł**

Na dzień 31 grudnia w DPS umieszczonych było **185 osób**:

- 1) 33 osoby umieszczone na podstawie starych przepisów (dotacja za pobyt przekazywana jest z budżetu państwa),
- 2) 152 na podstawie nowych przepisów (dotacja za ich pobyt przekazywana jest przez gminę, która skierowała osobę oraz przez jej rodzinę)

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. wydano **36 decyzji** o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej Jaworze.

Mieszkańcom DPS, objętym obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, przysługuje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej m.in. do podstawowej opieki zdrowotnej, świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych, w tym opieki paliatywno-hospicyjnej, pielęgnacji niepełnosprawnych i opieki nad nimi. W ramach zawartych porozumień z NZOZ mieszkańcom DPS zapewniono dostęp do lekarza POZ oraz do specjalistów. W ramach dostępnosci do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych mieszkańcy Domu mogą korzystać m.in. z całodobowej opieki, którą zapewnia wykwalifikowany personel oraz pełnego wyżywienia wg wskazań lekarza. Ponadto do dyspozycji mieszkańców jest terapeuta zajęciowy, instruktor KO i rehabilitant. W ramach zajęć rehabilitacyjnych oferowane są takie zabiegi, jak: masaże, kinezyterapia (gimnastyka indywidualna, zbiorowa), fizykoterapia, interferencje, laser, lampy Sollux, lampy Bioptron, inhalacje. Raz w tygodniu mieszkańcy odwiedzają lekarza rodzinnego. Jeżeli zachodzi potrzeba lekarz jest dostępny na wezwanie. Konsultacje specjalistyczne odbywają się zgodnie z potrzebami mieszkańców i na zlecenie lekarza rodzinnego, który wystawia odpowiednie skierowania. Mieszkańcy dowożeni są samochodem służbowym do poradni specjalistycznych w Jaworze, Bolkowie, Legnicy, Lubinie lub Wrocławiu pod opieką opiekuna.

1d). Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja tego zadania odbywa się w Ośrodku Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze. Ośrodek jest placówką dziennego pobytu o zasięgu ponadgminnym, dla mieszkańców Powiatu Jaworskiego. Celem głównym działalności Ośrodka jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wzmacnianie zachowań prospołecznych, organizowanie oparcia społecznego dla osób mających trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym.

Szczegółowy opis działalności Ośrodka zawarty jest w załączniku nr 1.

1e). Aktywny samorząd.

Podobnie jak w poprzednich latach, tak i w 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze realizował pilotażowy Program „Aktywny samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo niepełnosprawnych beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W ramach Programu przyznawane jest dofinansowanie, które w ubiegłym roku obejmowało:

- 1) pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu i 3 osoby,
- 2) pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego - 1 osoba,
- 3) pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (opłata za pobyt dziecka w przedszkolu) i 1 osoba,
- 4) pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym i 12 osób.

1f). Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Przedmiotów Ortopedycznych.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze działa bezpłatna Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Przedmiotów Ortopedycznych. Wypożyczalnia jest czynna od poniedziałku do piątku, w godzinach od 10.00 do 14.00. Celem działalności Wypożyczalni jest ograniczanie skutków niepełnosprawności i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i procesom marginalizacji osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im szybkiego powrotu do aktywności fizycznej, społecznej i zawodowej oraz korzystanie z różnorodnych form rehabilitacji i terapii. Z wypożyczalni mogą korzystać osoby, które dysponują zaświadczeniem lekarskim wskazującym na konieczność korzystania z określonego typu sprzętu lub aktualnym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. W 2017 r. z Wypożyczalni skorzystało 57 osób.

2). Zespoły ds. interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego.

W strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze działa Zespół ds. interwencji kryzysowej oraz poradnictwa specjalistycznego. W ramach Zespołu udzielana była pomoc w formie doradczej, informacyjnej, prawnej oraz psychologicznej. Każda z form pomocy służyła osobom, które wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych oraz miało umożliwić lepsze funkcjonowanie we własnym środowisku i społeczności. Problemy zgłaszane przez te osoby w szczególności dotyczyły kwestii przemocy w rodzinie, uzależnień, opieki nad dzieckiem oraz trudnej sytuacji materialnej. W ramach interwencji kryzysowej udzielane jest specjalistyczne poradnictwo prawne i psychologiczne.

2a). Poradnictwo prawne.

Mieszkańcy Powiatu Jaworskiego mogą skorzystać z bezpłatnych porad prawnych świadczonych przez pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze w siedzibie Centrum w następujących dniach i godzinach:

Poniedziałek 8.00 do 12.00,

Piątek 14.00 do 18.00

W ramach poradnictwa prawnego udzielane są porady i wskazówki dla zgłaszających się mieszkańców Powiatu Jaworskiego dotyczące uregulowania wielu spraw w życiu codziennym. Wśród porad można wymienić np. ustalenie ojcostwa dzieci, realizacji obowiązku alimentacyjnego, rozwiązanie małżeństwa i podział majątku, uregulowanie kontaktów z dzieckiem, rozstrzygnięcia na temat sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, przeprowadzenie spraw spadkowych po zmarłym członku rodziny, zabezpieczenie interesów członka rodziny niezdolnego do samodzielnego prowadzenia swoich spraw. Ponadto z poradnictwa prawnego korzystają osoby mające problemy z obroną swoich praw w sprawach pracowniczych lub w postępowaniach administracyjnych. Dostęp do bezpłatnych porad prawnych pozwala mieszkańcom powiatu skuteczniej bronić swoich praw oraz zapobiegać negatywnym skutkom braku wiedzy na temat obowiązującego prawa czy utrudnionego dostępu do prawnika z powodu braku środków na opłacenie usług prawniczych.

W ramach poradnictwa prawnego w 2017 r. udzielono **38 porad**.

2b). Poradnictwo psychologiczne.

Wsparcia emocjonalnego osobom znajdującym się w kryzysie udziela zatrudniony w Centrum psycholog. Konsultacje psychologiczne udzielane są bezpłatnie w każdy piątek od godz. 15.00 do 18.00. Z oferowanej pomocy może skorzystać każda osoba znajdującą się w potrzebie.

W okresie od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017 r. łącznie udzielono 79 konsultacji psychologicznych.

2c). Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Program realizowany był w okresie od 1 marca 2017 do 31 grudnia 2017 r. środki na ten cel otrzymano z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W roku 2017 to kwota **15 236,00 zł**

Do programu osoby kierowane były przez kuratorów sądowych oraz zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które funkcjonują przy gminnych i miejskich ośrodkach pomocy społecznej.

W roku 2017 programem objęto 19 osób, z czego:

- 1 osoba to kobieta,
- 18 osób to mężczyźni.

Spośród łącznej liczby 19 osób przystępujących do programu:

- 16 osób ukończyło program,
- pozostałe osoby nie ukończyły programu z powodu przerywania programu.

Liczba spotkań ze sprawcą dostosowywana była indywidualnie dla każdego uczestnika osobno oraz do jakości oddziaływań. Zajęcia ze sprawcami przemocy w rodzinie prowadzone były w formie indywidualnej oraz grupowej przez doświadczonego psychoterapeutę. Miały na celu rozpoczęcie zmian postaw i eliminowanie zachowań przemocowych, aby zapewnić ochronę i bezpieczeństwo osób krzywdzonych.

Monitorowanie występowania przemocy dokonywane było w trakcie i/lub po zakończeniu programu dzięki informacji uzyskanych od ofiar przemocy lub pracowników instytucji stykających się z problemem.

Spośród 16 uczestników objętych monitoringiem po zakończeniu programu 16 zaprzestało stosowania przemocy.

2d). Realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy w rodzinie.

W roku 2017 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze realizowało program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program ten stanowi uzupełnienie do oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Do programu kierowane są osoby stosujące przemoc domową, które wykazują konieczność realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, a uczestnictwo w programach korekcyjno-edukacyjnych okazało się niemożliwe lub niewystarczające. Na realizację w/w programu otrzymano dotację w wysokości **6000,00**

zg Jednym z wymogów otrzymania dotacji byłoby objęcie pracownikami psychologiczno-terapeutycznymi uczestników pochodzących z innych powiatów.

Programem objęto sześć osób z czego:

- 1) 3 osoby pochodzące z Powiatu Jaworskiego,
- 2) 2 z Powiatu średzkiego,
- 3) 1 z Powiatu świdnickiego.

3. Zespół ds. pieczy zastępczej.

1). Realizacja Powiatowego Programu rozwoju pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej - wychowawczych wobec własnych dzieci oraz nakreśla wytyczne co do sprawowania pieczy zastępczej, w sytuacjach, gdy dziecko musi zostać umieszczone poza rodziną naturalną. Reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczych, sposób zapewnienia opieki dzieciom, które nie mogą wychowywać się w rodzinach naturalnych i w związku z tym należy zapewnić im opiekę w różnego rodzaju formach pieczy zastępczej, zarówno na poziomie samorządu gminnego, poprzez wsparcie rodziny, jak i powiatu, który realizuje zadania z zakresu pieczy zastępczej. Zadania te określone zostały w art. 180 i art. 181 ustawy. Do zadań tych należy między innymi opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej. Program uchwalony przez Radę Powiatu w Jaworze na lata 2015 - 2017 stracił moc z dniem 31 grudnia 2017 r. Konieczne było zatem przyjęcie do realizacji kolejnego, nowego dokumentu. W dniu 27 grudnia 2017 r. Rada Powiatu w Jaworze przyjęła Uchwałę Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020.

Program zakłada rozwój pieczy zastępczej przede wszystkim poprzez tworzenie i rozwój jej rodzinnych form. Rodzinne formy opieki nad dzieckiem są najbardziej zbliżone do naturalnej rodziny dziecka. Rodzinna piecza zastępcza korzystniej wpływa na rozwój dziecka pozbawionego opieki rodziców naturalnych od pobytu w placówce. Nie znaczy to jednak, że nie należy rozwijać instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Jest to zasadne przede wszystkim z tego względu, gdy liczba rodzin zastępczych jest wciąż niewystarczająca, aby można było w nich zapewnić opiekę wszystkim potrzebującym dzieciom. Ponadto wiele dzieci wymaga udzielenia natychmiastowej fachowej i specjalistycznej pomocy, co nie zawsze jest możliwe w rodzinie zastępczej. Z tego względu niezbędnym jest prowadzenie i tworzenie instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Należy to jednak robić w oparciu o wynikające z przepisów standardy. Program wskazuje na potrzebę tworzenia i wspierania zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, które powinny uzupełniać się nawzajem.

Pobyt dzieci w pieczy zastępczej powinien być krótkotrwały. Dlatego powinno się podejmować działania, w wyniku których dzieci umieszczane w pieczy będą mogły wrócić pod opiekę rodziców naturalnych, a gdy to nie będzie możliwe, trafić do rodzin adopcyjnych.

Ważnym aspektem Programu jest udzielanie pomocy i wsparcia usamodzielnianym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą, zwłaszcza w kwestii mieszkaniowej. Właściwie udzielona pomoc w procesie usamodzielnienia zwiększa gwarancję prawidłowego funkcjonowania młodego człowieka w społeczeństwie i przeciwdziała jego wykluczeniu społecznemu.

Kolejnym ważnym zadaniem jest doskonalenie kompetencji i rozwijanie umiejętności osób, które zajmują się zawodowo pomocą rodzinie. Tylko wyspecjalizowana i odpowiednio przeszkolona kadra jest w stanie udzielić odpowiedniej pomocy dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej.

Aby w sposób kompleksowy realizował zadania z zakresu pieczy zastępczej, konieczna jest współpraca pracowników instytucji zajmujących się pomocą i wsparciem rodzin. Chodzi tu zarówno o pracowników PCPR, jak i pracowników ośrodków pomocy społecznej, w tym asystentów rodzin, kuratorów rodzinnych, pracowników placówek opiekuńczo i wychowawczych, placówek oświatowych, policji, organizacji pozarządowych, itp. Dlatego program zakłada organizowanie różnego rodzaju szkoleń, spotkań i konferencji dla pracowników tych jednostek, co powinno wpłynąć na zwiększenie poziomu współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie udzielania pomocy dziecku i rodzinie.

Przyjęcie i realizacja Powiatowego Programu rozwoju pieczy zastępczej pozwoli na sprawniejsze wykonywanie zadań zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest dokumentem otwartym i elastycznym. Oznacza to, że może on podlegać modyfikacjom na skutek zmieniających się potrzeb oraz w przypadku zmian w obowiązujących przepisach.

Okres realizacji nowego Programu zbiega się w czasie z realizacją Projektu pt. „Inwestycja w siebie szansą na lepsze jutro”. Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego Oś PRIORYTETOWA 9 - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, DZIAŁANIA 9.2 I DOSTĘP DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH, PODDZIAŁANIA 9.2.1. Całkowita wartość projektu to kwota **1 694 462,40 zł**. Kwota dofinansowania ze środków unijnych wynosi **1 607 450,40 zł**. Wkład własny powiatu stanowi kwotę **87 012,00 zł**. Okres realizacji projektu obejmuje trzy lata, od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. W ramach projektu zostaną sfinansowane usługi wspierające pieczę zastępczą do których należą m.in. terapia, poradnictwo psychologiczne, zawodowe i prawne, socjoterapia (także w formach wyjazdowych), szkolenia, supervizja dla opiekunów zastępczych, dofinansowane zostaną zajęcia reedukacyjne, rehabilitacja oraz inne specjalistyczne formy pomocy dla dzieci. Z tego typu pomocy skorzystają opiekunowie i ich podopieczni oraz obecna i przyszła kadra realizująca zadania z zakresu pieczy zastępczej. Ponadto z pozyskanych środków sfinansowane zostanie zatrudnienie trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa oraz innych specjalistów, zajmujących się udzielaniem wsparcia osobom bieżącym w trudnych sytuacjach życiowych.

Artykuł 34 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa rodzaje pieczy zastępczej, która dzieli się na rodzinną i instytucjonalną. Rodzinne formy opieki to:

- 1) rodziny spokrewnione, które mogą stanowić wstępni - dziadkowie i rodzice two dziecka,
- 2) rodziny niezawodowe, osoby z dalszej rodziny nie będący wstępnymi lub rodzicem, np. ciotka, kuzyn albo osoby obce dla dziecka,
- 3) rodziny zawodowe, w tym pogotowie rodzinne i rodziny zawodowe specjalistyczne,
- 4) rodzinne domy dziecka,
- 5) rodziny pomocowe, które opiekują się dzieckiem w przypadku czasowej niemożności sprawowania opieki nad dzieckiem przez inną rodzinę zastępczą np. z powodu choroby, pobytu w szpitalu, itp.

Formami instytucjonalnej opieki nad dzieckiem są

- 1) placówki opiekuńcze i wychowawcze, które prowadzi powiat lub inny podmiot na zlecenie powiatu,
- 2) regionalne placówki opiekuńcze i wychowawcze,
- 3) interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Dwie ostatnie formy prowadzi przez samorząd województwa lub przez inne podmioty i na jego zlecenie.

1a). Rodzinna piecza zastępcza.

W Powiecie Jaworskim funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe rodziny zastępcze. Największą liczbą rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione - najczęściej dziadkowie, rzadziej rodzice. W dalszej kolejności rodziny niezawodowe, następnie zawodowe.

Rodzaje rodzin zastępczych.

Zgodnie art. 39 ust. 1 pkt 1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze dzielą się na:

- 1) spokrewnione z dzieckiem,
- 2) niezawodowe,
- 3) zawodowe, w tym specjalistyczne i pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
- 4) pomocowe, w których umieszcza się czasowo dzieci przebywające w rodzinie zastępczej wtedy, gdy osoba sprawująca opiekę nad dziećmi nie może się nimi opiekować, np. z powodu wyjazdu do szpitala, sanatorium czy urlopu - w przypadku rodzin zastępczych zawodowych.

W Powiecie Jaworskim rodzinna piecza zastępcza sprawowana jest w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych. Liczba rodzin zastępczych w 2017 r. to 108 rodzin, w których przebywało 149 dzieci.

W 2017 r. żadna z rodzin zastępczych nie korzystała ze wsparcia rodziny pomocowej.

L.p.	Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Spokrewniona	83	107
2.	Niezawodowe	22	25
3.	Zawodowe	3	17
4.	Pomocowa	0	0

Tab. nr 1 i Rodzaje rodzin zastępczych w 2017 r. z liczbą dzieci w poszczególnych rodzinach.

Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

L.p.	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Jawor	58	72
2	Bolków	19	29
3.	Mściwojów	9	11
4.	Włodroże Wielkie	6	10

5.	Paszowice	6	8
6.	Młńcinka	10	19

Tab. nr 2 - Rodziny zastępcze w poszczególnych gminach Powiatu Jaworskiego w 2017 r.

W 2017 r. w rodzinach zastępczych umieszczono 24 nowych dzieci.

L.p.	Gmina	Liczba przyjętych dzieci w 2017 r.
1.	Jawor	7
2.	Bolków (miasto)	7
3.	Młńciwojów	3
4.	Wńdroń Wielkie	-
5.	Paszowice	3
6.	Młńcinka	4

Tab. nr 3 - Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2017 r.

W okresie sprawozdawczym wobec 21 dzieci zmieniona została forma opieki. Pińcioro dzieci zostało przeniesionych do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Dziesińcioro wychowanków rozpoczęło proces usamodzielnienia. Dwoje dzieci trafiło do rodziny preadopcyjnej. U jednego dziecka zakończył się proces adopcyjny. Troje dzieci powróciło do rodziców.

L.p.	Przyczyna zmiany formy opieki nad dziećmi	
1.	Powrót dziecka do rodziny biologicznej	3
2.	Umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	5
3.	Umieszczenie dziecka w innej rodzinie zastępczej	-
4.	Usamodzielnienie	10
5.	Inne (zmiana miejsca zamieszkania)	-
6.	Rodzina preadopcyjna (adopcja)	3

Tab. nr 4 - Zmiana formy opieki nad dziećmi w 2017 r.

Formy wspierania rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze podejmuje różnorodne działania, których celem jest pomoc i wspieranie rodzin zastępczych. Opiekunowie zastępczy mogli skorzystać z różnego rodzaju pozafinansowych form pomocy, oferowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. Formy wsparcia udzielane rodzinom zastępczym to:

- poradnictwo specjalistyczne: pomoc prawna i psychologiczna,
- grupa wsparcia dla rodzin zastępczych,
- Zespół ds. oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej,
- szkolenia,
- opieka koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,

- f) organizowanie wypoczynku wakacyjnego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

ad. a). Rodziny zastępcze korzystają z poradnictwa specjalistycznego w postaci porad prawnych oraz konsultacji i spotkań z psychologiem. W ramach poradnictwa prawnego opiekunowie zastępczy korzystają z porad w zakresie alimentacji na rzecz dzieci, ustalania prawa do renty rodzinnej, czy innych świadczeń pieniężnych, w sprawach dotyczących opieki prawnej nad dziećmi, świadczeń zdrowotnych, edukacji, ubezpieczeń w gwardii rodzicielskiej, spraw majątkowych, mieszkaniowych, itp. Poradnictwo prawne udzielane jest nieodpłatnie, w poniedziałki i piątki. Pomoc psychologa objęte są rodziny, w których występują problemy w sprawowaniu opieki nad dziećmi związane z trudnościami szkolnymi, zaburzeniami zachowania, niedostosowaniem społecznym, nadpobudliwością agresyjnego rodzaju lękami, itp. Psycholog prowadzi także spotkania z kandydatami na rodziny zastępcze oraz sporządza opinie psychologiczne.

ad. b). Kolejną formą wsparcia dla rodzin zastępczych są spotkania grupy wsparcia, które odbywają się w każdy pierwszy piątek miesiąca. Prowadzone są przez psychologa oraz pracownika zajmującego się sprawami rodzin zastępczych. W spotkaniach uczestniczą także koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. W trakcie trwania spotkania rodziny dzielą się swoimi problemami, szukają ich rozwiązania i wspierają się nawzajem.

ad. c). Jednym z zadań Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej PCPR w Jaworze jest organizacja Zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. W jego skład wchodzi psycholog, pedagog oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Na spotkania zapraszani są również kuratorzy rodinni, asystenci rodzin, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, ośrodków adopcyjnych oraz rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Udział rodzin zastępczych w posiedzeniach Zespołu jest obowiązkowy. Podczas spotkania oceniane jest funkcjonowanie rodziny zastępczej, aktualizowanie sytuacji dziecka, omawianie występujących problemów rozwiązywania, ocena realizacji planu pomocy dziecku i jego modyfikacja, jeżeli jest konieczna. Ustala się także, na ile możliwy jest powrót dziecka do rodziny naturalnej lub zasadność dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, czy ewentualnej adopcji. Posiedzenia Zespołu odbywają się dwa razy w miesiącu, jeżeli zachodzi konieczność zwoływane są dodatkowe spotkania.

ad. d). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze w ramach swoich zadań prowadzi szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkolenia kierowane do funkcjonujących rodzin zastępczych. W 2017 r. zakończony został II cykl szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, który rozpoczął się w 2016 r. Szkolenie ukończyło 11 osób. W czerwcu 2017 r. rozpoczął się kolejny cykl szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. To szkolenie ukończyło 9 osób.

Zespół rodzinnej pieczy zastępczej prowadzi także szkolenia doskonalące umiejętności opiekuńcze i wychowawcze dla istniejących rodzin zastępczych. Przeprowadzono cztery takie szkolenia, a ich tematyka obejmowała:

- a) Przygotowanie do samodzielności. Jakie cechy wzmacniać, o co zadbać?

- b) Nauka i czas wolny dziecka - organizacja planu dnia. Jak motywował dziecko do nauki?
- c) Prawa, obowiązki i specyficzne problemy rodzin zastępczych.
- d) Współczesne zagrożenia dla dzieci i młodzieży.

ad. e). Jedną z form wsparcia dla rodzin zastępczych jest pomoc udzielana przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Z rodzinami zastępczymi pracowało trzech koordynatorów, zatrudnionych na umowę o pracę. Według obowiązujących przepisów koordynator może mieć pod opieką maksymalnie 15 rodzin zastępczych. W roku 2017 stażem opiekunów koordynatorów objętych było 60 rodzin zastępczych, które wizytowane były przynajmniej raz w miesiącu. Pozostałe rodziny odwiedzane są rzadziej, kilka razy w roku. Praca koordynatorów ma bardzo duże znaczenie w pieczy zastępczej. Koordynatorzy spotykają się z rodzinami w ich miejscu zamieszkania. Ustalają sytuację osobistą i materialną rodziny, sprawdzają czy rodziny prawidłowo funkcjonują w środowisku, czy w rodzinie istnieją poważne problemy, które należałoby jak najszybciej rozwiązać. Z rodzinami opracowywane są plany pomocy dziecku, ustala się powody umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej oraz możliwości jego powrotu do rodziny naturalnej. Koordynatorzy współpracują także z kuratorami, pedagogami i nauczycielami, pracownikami ośrodków pomocy społecznej i pracownikami innych instytucji, np. policji.

ad. f). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze wystąpiło z wnioskiem do Kuratorium Oświaty we Wrocławiu o przyznanie miejsc na kolonii dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Otrzymano 15 miejsc dla dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, które spędziły w okresie wakacji 2 tygodnie nad morzem w miejscowości Jastrzębia Góra. Pobyt dzieci na kolonii był całkowicie bezpieczny.

Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych.

Rodziny zastępcze mogą korzystać z pomocy pieniężnej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieli świadczenia rodzin zastępczych na dwie grupy:

- a) obligatoryjne,
- b) fakultatywne.

Świadczenia obligatoryjne przysługują rodzinie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka w kwocie nie niższej niż

- a) 660 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- b) 1000 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. W/w

Świadczenia i dodatki przysługują również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej.

Świadczenia fakultatywne (nieobowiązkowe) mogą zostać wypłacone rodzinom zastępczym po ocenie ich potrzeb oraz możliwości finansowych powiatu. Należą do nich:

- a) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia – raz w roku,
- b) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka – jednorazowo,
- c) wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo,
- d) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego,
- e) środki finansowe na remont,

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 000 zł miesięcznie. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 600 zł miesięcznie.

W 2017 r. rodzinom zastępczym przyznano następujące rodzaje świadczeń pieniężnych:

- a) świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,
- b) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka,
- c) jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki,
- d) wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej.

Ogółem na świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych oraz wynagrodzenia dla rodzin zawodowych przeznaczono **1 278 246,89 zł**.

L. p.	Rodzaj świadczenia	Kwota
1.	Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej.	1 188 530,97 zł
2.	Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	1 100,00 zł
3.	Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	4 200,00 zł
4.	Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej	84 415,92 zł

Tab. nr 5 - Wydatki dot. rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r.

Od kwietnia 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze wypłaca rodzinom zastępczym tzw. dodatek wychowawczy z Programu Rodzina 500+ zgodnie

z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W 2017 r. w ramach Programu Rodzina 500+ rodzinom zastępczym wypłacono dodatki w kwocie **673 251,41 zł**

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

PCPR w Jaworze na bieżąco prowadzi działania zmierzające do pozyskania rodzin zastępczych. W tym celu w 2017 r. została przeprowadzona kampania na rzecz poszukiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Odbываło się to poprzez:

- a) rozklejanie plakatów na terenie powiatu, rozdawanie ulotek informacyjnych,
- b) kierowanie odpowiednich pism wraz z ogłoszeniami do ośrodków pomocy społecznej, Sąd, PUP, urzędów miast i gmin oraz do parafii na terenie powiatu,
- c) zamieszczanie ogłoszeń dot. rodzinnej pieczy zastępczej na stronie internetowej PCPR oraz jednostek gminnych i powiatowych,
- d) artykuły w lokalnej prasie.

O potrzebie rozwoju rodzicielstwa zastępczego pracownicy PCPR informują na różnego rodzaju spotkaniach, np. podczas spotkań z sołtysami, pracownikami szkół itp. Niestety wciąż za mało jest chętnych do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego. Jest to bardzo odpowiedzialna funkcja, która wymaga spełnienia szeregu warunków i odpowiednich predyspozycji psychicznych. Nie każdy decyduje się na podjęcie tej funkcji, po bliższym zapoznaniu się z tematyką rodzicielstwa zastępczego. Poza tym nie wszyscy kandydaci spełniają wymagane warunki, dlatego zdarza się, że nie podejmuje się współpracy z osobami chętnymi do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

1b). Instytucjonalna piecza zastępcza.

Dzieci, które nie mogły wychowywać się z rodzicami, znajdują opiekę także w formach instytucjonalnych. Obecnie na terenie Powiatu Jaworskiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo i wychowawczych, tj.:

- 1) Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza „Jaworowy Start” w Jaworze, która od dnia 1 stycznia 2017 r., po dokonaniu zmian restrukturyzacyjnych, jest placówką socjalizacyjną przeznaczoną dla 14 wychowanków w wieku od 10 do 18 lat,
- 2) Dom Dziecka w Kaczorowie, który jest placówką dla 30 wychowanków,
- 3) Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza typu socjalizacyjnego „Przystań” w Kaczorowie przeznaczona dla 14 wychowanków,
- 4) oraz dwie Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, w Nowych Rochowicach i Jaworze, z których każda przeznaczona jest dla maksymalnie 10 dzieci w wieku od urodzenia do 18 lat.

Dwie pierwsze z wymienionych powyżej placówek prowadzone są przez Powiat Jaworski, kolejne trzy prowadzi Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy dla Domu Dziecka im. H. Jordana w Kaczorowie, na zlecenie powiatu.

L. p.	Organ prowadzący	Placówka	Liczba miejsc
1	Powiat Jaworski	Placówka „Jaworowy Start”	14
2		Dom Dziecka w Kaczorowie	30
3	Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy dla Domu Dziecka w Kaczorowie na zlecenie powiatu	Placówka „Przystań	14
4		Placówka typu Rodzinnego w Nowych Rochowicach	8
5		Placówka typu Rodzinnego w Jaworze	8

Tab. nr 6. Placówki opiekuńcze i wychowawcze w Powiecie Jaworskim

Powstanie placówek typu rodzinnego to efekt wprowadzanych w Powiecie Jaworskim zmian w zakresie pieczy zastępczej. W ich wyniku Placówka „Jaworowy Start” została przekształcona z Placówki 30 - osobowej na 14 - osobową dostosowaną do obowiązujących standardów. Do końca 2019 r. należy zmniejszyć do 14 liczbę dzieci w Domu Dziecka w Kaczorowie. Obie Placówki Uchwałą nr XXIV/106/16 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 31 sierpnia 2016 r. zostały włączone w struktury Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze i od dnia 1 stycznia 2017 r. funkcjonują jako działy Centrum. Pomimo połączenia ich charakter i zakres działania, jeżeli chodzi o realizację zadań zakresu pieczy zastępczej, nie uległy zmianie.

Zmiany spowodowane połączeniem placówek opiekuńczo i wychowawczych z PCPR w Jaworze pozwoliły na lepsze wykorzystanie bazy lokalowej jednostek. Członkowie pracowników, np. księżowa, pracownik ds. kadrowych z „Jaworowego Startu” przeszli do budynku PCPR. W związku z tym trzy pomieszczenia biurowe zostały przeznaczone na potrzeby dzieci. Pokoje zostały pomalowane, odnowiono podłogi i zakupiono nowe meble. Z nowych pokoi korzysta czworo najstarszych wychowanków.

Przedstawione formy opieki pozwalają na bieżąco realizować postanowienia sądowe w zakresie zapewnienia opieki dzieciom poza rodzinami naturalnymi.

Skierowania dzieci do placówek.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem powiatu jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo i wychowawczych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze wydaje skierowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych na terenie Powiatu Jaworskiego.

Do placówek opiekuńczo i wychowawczych kierowane są dzieci powyżej 10 roku życia (poza placówkami opiekuńczo - wychowawczymi typu rodzinnego, w których mogły przebywać dzieci w każdym wieku). Zgodnie z obowiązującymi przepisami w placówkach typu socjalizacyjnego może przebywać nie więcej niż 14 wychowanków. Przepisy dopuszczają zwiększenie liczby dzieci w sytuacjach, gdy wychowanek, będący na stanie placówki, przebywa w innej placówce np. typu MOS, MOW. Także wiek dzieci może być niższy niż 10 lat w przypadku, gdy do placówki kieruje się rodzinstwo lub istnieje zagrożenie zdrowia czy życia dziecka.

Placówki opiekuńczo i wychowawcze typu rodzinnego przeznaczone są dla 8 dzieci.

Liczba ta może się zwiększyć do 10 w przypadku konieczności umieszczenia w pieczy zastępczej rodzinstwa lub, gdy zachodzi sytuacja opisana powyżej.

Placówki, które obecnie funkcjonują na terenie Powiatu Jaworskiego, zapewniają miejsce dla 74 dzieci, które z różnych powodów nie mogły być wychowywane w rodzinach naturalnych.

Do placówek kierowane są dzieci z Powiatu Jaworskiego, jak i z innych powiatów. W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze na podstawie postanowień sądowych wydało 36 skierowań

L.p.	Placówka	2017	
		Liczba skierowań	w tym dzieci z terenu innych powiatów
1.	Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza Jaworowy Start w Jaworze	2	0
2.	Dom Dziecka w Kaczorowie	9	0
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Przystaek w Kaczorowie	3	0
4.	Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza typu rodzinnego w Nowych Rochowicach	9	2
5.	Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza typu rodzinnego w Jaworze	13	2

Tab. nr 7 - wydane skierowania z podziałem na placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie Powiatu Jaworskiego przebywało łącznie 101 dzieci, w tym 78 dzieci z Powiatu Jaworskiego, 23 dzieci z innych powiatów.

L.p.	Placówka	2017	
		Liczba dzieci	w tym dzieci z innych powiatów
1.	Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza Jaworowy Start w Jaworze	16	5
2.	Dom Dziecka w Kaczorowie	37	8
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Przystaek w Kaczorowie	17	2
4.	Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza typu rodzinnego w Nowych Rochowicach	18	6
5. ^a _b	Placówka Opiekuńczo i Wychowawcza typu rodzinnego w Jaworze	13	2

nr 8 - liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo i wychowawczych w roku 2017.

Dodatek 500+ na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo i wychowawczych typu rodzinnego.

Zgodnie z art. 115 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zryczałowanej kwoty środków finansowych przysługujących na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo

i wychowawczej typu rodzinnego przysługuje na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego, tj. w wysokości 500 zł W związku na rzecz dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo i wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących na terenie Powiatu Jaworskiego w okresie 2017 r. wypłacono dodatek na utrzymanie dzieci w łącznej kwocie **99 641,43 zł** w tym:

- 1) w Placówce Opiekuńczo i Wychowawczej typu rodzinnego w Nowych Rochowicach w kwocie **50 395,85 zł**
- 2) w Placówce Opiekuńczo i Wychowawczej typu rodzinnego w Jaworze w kwocie **49 245,58 zł**

Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

W omawianym okresie sprawozdawczym odbyło się 8 posiedzeń Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W trakcie posiedzeń Zespół oceniał proces wychowawczy poszczególnych dzieci i podejmował decyzje dotyczące zasadności dalszego przebywania dzieci w placówce, powrotu do rodzin biologicznych, adopcji, umieszczenia w rodzinach, bądź przeniesienia do innych placówek w ramach góczenia rodzeństwa.

1c). Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej.

Osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo i wychowawczej, zostaje objęta pomocną pomocą na celu jej życiowe usamodzielnienie oraz integracji ze Środowiskiem. Proces usamodzielnienia może być rozpoczęty z chwilą ukończenia przez wychowanka 18 lat lub po ukończeniu nauki.

Osoba usamodzielniana może skorzystać z następujących form pomocy:

- 1) na usamodzielnienie,
- 2) na kontynuowanie nauki,
- 3) na zagospodarowanie,
- 4) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- 5) w uzyskaniu zatrudnienia.

Z wychowankiem opracowywany jest indywidualny program usamodzielnienia, w którym zawarte są najważniejsze cele, jakie wychowanek chce osiągnąć w procesie usamodzielnienia. PCPR wspiera wychowanków w realizacji programu. Oferowana jest pomoc prawna, psychologiczna i doradcza.

Usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych.

W 2017 r. procesem usamodzielnienia objęto 16 wychowanków rodzin zastępczych, którzy skorzystali z następujących rodzajów pomocy pieniężnej:

a) na kontynuowanie nauki	14 osób
b) na usamodzielnienie	2 osoby
c) na zagospodarowanie	3 osoby

L. p.	Rodzaj Świadczenia	Kwota
1.	Na usamodzielnienie	9 900,00 zł
2.	Na kontynuowanie nauki	70 042,17 zł
3.	Na zagospodarowanie	4 500,00 zł

Tab. nr 9 i świadczenia pieniężne dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych w 2017 r.

Ogółem na świadczenia pieniężne dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r. wydatkowano kwotę **84 442,17 zł**

Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych.

W 2017 r. z pomocy w usamodzielnieniu skorzystało 21 wychowanków opuszczających placówki. Skorzystali z następujących rodzajów pomocy pieniężnej:

- a) na kontynuowanie nauki 18 osób,
- b) na usamodzielnienie 4 osoby,
- c) na zagospodarowanie 4 osoby.

L.p.	Rodzaj Świadczenia	Kwota
1.	Na usamodzielnienie	21 438,00 zł
2.	Na kontynuowanie nauki	72 015,08 zł
3.	Na zagospodarowanie	9 441,00 zł
Razem:		102 894,08 zł

Tab. nr 10 i świadczenia pieniężne dla usamodzielnianych wychowanków placówek w roku 2017.

Pozafinansowe formy pomocy dla wychowanków pieczy zastępczej, mieszkanie chronione.

Pracownicy Centrum pomagają wychowankom w uzyskaniu przez nich mieszkań. Obowiązkiem zapewniania mieszkania należy do zadania gminy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze nie dysponuje lokalami mieszkalnymi, udzielane jest jednak wsparcie w uzyskaniu mieszkania przez usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej np. poprzez przygotowanie wniosku o przydział mieszkania, sporządzaniu pism czy pomoc prawną

Wychowankowie, znajdujący się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, mogą skorzystać z pomocy w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym. Znajduje się ono na terenie Paszowic. Składa się z trzech pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju. Docelowo może w nim mieszkać pięć osób wychowanków. Z tego typu pomocy mogą skorzystać wychowankowie kontynuujący naukę. Ponorzą oni opłaty w kwocie 200 zł miesięcznie, z której pokrywane są opłaty za media. Jeżeli wychowanek znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, może ubiegać się o zwolnienie z opłaty.

W roku 2017 z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 4 wychowanków.

1d). Współpraca z rodzicami dzieci umieszczonymi w pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze stara się współpracować

także z rodzicami naturalnymi dzieci objętych pieczą zastępczą. Rodzice tych dzieci są informowani o możliwości korzystania z pomocy w postaci doradztwa, poradnictwa specjalistycznego, informacji o możliwościach skorzystania z leczenia i terapii odwykowych oraz z pomocy w poszukiwaniu pracy i mieszkania. Rodzice dzieci zapraszani są na posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej. Podczas spotkań z rodzicami ustalano także na ile możliwości jest powrót dzieci do naturalnych środowisk rodzinnych. Jeśli pojawia się taka możliwość, z rodzicami prowadzono pracę w kierunku odzyskania przez nich władzy rodzicielskiej. Praca z tymi grupami osób ma na celu wzbudzenie u rodziców motywacji do odzyskania opieki nad dziećmi, które przebywają w pieczy zastępczej.

Postępowanie alimentacyjne.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu węgierskiego do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W związku z tym tutaj Centrum w okresie sprawozdawczym wystąpiło z 8 wnioskami dot. alimentów dla dzieci, w tym:

- a) z 3 pozwami o alimenty na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- b) z 4 pozwami o alimenty na rzecz dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo i wychowawczych
- c) z 1 wnioskiem o ustanowienie kuratora ds. zarządzania majątkiem małoletniego.

Jeżeli jest taka możliwość pracownicy Centrum ustalają z rodzicami dzieci tzw. alimenty dobrowolne.

II. Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

1). Udział gmin w finansowaniu pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Od 2012 r., zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, gmina, w której ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej wysokość ponoszonych wydatków wynosi 10%, w drugim roku 30%, a w trzecim i następnych latach 50% kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub odpowiednio średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo i wychowawczej.

Główna kwota otrzymana w 2017 r. wynosi:

- a) z tytułu zwrotu przez gminy wydatków na utrzymanie dziecka w rodzinach zastępczych - **194 131,98 zł**
- b) z tytułu zwrotu przez gminy wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo i wychowawczej - **449 438,86 zł**

2) Porozumienia między powiatami w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Jednym z zadań powiatu jest pokrywanie wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu własnego powiatu, umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Zwrot kosztów odbywa się na podstawie zawartych porozumień

Średni miesięczny wydatek na utrzymanie dzieci w placówkach.

Średni miesięczny wydatek ustalany jest na podstawie wydatków przeznaczonych na działalność placówki wynikających z utrzymania dzieci, bez wydatków inwestycyjnych, za poprzedni rok kalendarzowy. Na jego podstawie ustalana jest wysokość kosztów utrzymania dzieci w placówkach, jakie ponoszą gminy oraz powiaty i na podstawie zawartych porozumień

L. p.	Placówka	Wysokość Średniego wydatku w 2017 r.
1.	Placówka „Jaworowy Start”	4 760,81 zł
2.	Dom Dziecka w Kaczorowie	3 522,94 zł
3.	Placówka „Przystań” w Kaczorowie	2 488,76 zł
4.	Placówka opiekuńczo i wychowawcza typu rodzinnego w Nowych Rochowicach	2 461,88 zł
5.	Placówka opiekuńczo i wychowawcza typu rodzinnego w Jaworze	2 798,72 zł

Tab. nr. 11 Średni miesięczny wydatek na utrzymanie dzieci w placówkach na terenie powiatu jaworskiego.

Ogółem w placówkach opiekuńczo i wychowawczych na terenie Powiatu Jaworskiego w 2017 r. przebywało 23 dzieci pochodzących z innych powiatów, w tym z Powiatu Lwóweckiego, Zgorzeleckiego, Lubuskiego, Legnickiego, Polkowickiego i Jeleniogórskiego.

Dochody otrzymane z tego tytułu to kwota **594 833,42 zł**

Powiat Jaworski nie poniósł w ubiegłym roku żadnych kosztów związanych z utrzymaniem dzieci w placówkach na terenie innych powiatów. Wszystkie dzieci, które wymagały umieszczenia w placówce opiekuńczo i wychowawczej znalazły miejsce w placówkach prowadzonych w Powiecie Jaworskim.

Zawierane są także porozumienia w sprawie zwrotu kosztów ponoszonych na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych. W rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Jaworskiego w 2017 r. przebywało dziesięcioro dzieci z następujących powiatów: Kłodzkiego i Kozielskiego, Kamiennogórskiego, Wrocławskiego, Łowickiego, Świdnickiego, Miasta Legnicy, Powiatu Milickiego oraz Miasta Jelenia Góra. Z powiatami zostały zawarte stosowne porozumienia na zwrot kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Z tego tytułu Powiat Jaworski otrzymał zwrot na kwotę 140 960,41 zł

W tym samym czasie 12 dzieci z Powiatu Jaworskiego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie następujących powiatów: średzkiego,

Wrocławskiego, Polkowickiego, Legnickiego, Świdnickiego, Bolesławieckiego oraz Bielskiego. Na zwrot kosztów utrzymania dzieci na terenie innych powiatów w roku 2017 r. wydano kwotę 136 960,41 zł

Na terenie innych powiatów przebywają dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych, którymi są dziadkowie, rodzeństwo lub wujostwo. Wynika to z zasady, że w przypadku konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej w pierwszej kolejności bierze się pod uwagę najbliższą rodzinę dziecka.

DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA WSPARCIA „POD ZIELONYM DĘBEM” W JAWORZE

Ośrodek Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze jest placówką dziennego pobytu przeznaczoną dla trzydziestu osób z terenu Powiatu Jaworskiego, które nie wymagają leczenia szpitalnego, lecz wsparcia i terapii w zakresie rehabilitacji społecznej.

Od dnia 1 lipca 2016 r. Ośrodek działa w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze (zgodnie z Uchwałą Nr XXII/97/16 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 24 maja 2016 r.).

Zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie Środowiskowych domów samopomocy Ośrodek Wsparcia w Jaworze jest placówką typu A, przeznaczoną dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Podstawowym celem działalności Ośrodka Wsparcia w Jaworze jest:

- rehabilitacja społeczna poprzez oparcie społeczne skierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym,
- przeciwdziałanie instytucjonalizacji i wykluczeniu społecznemu poprzez wzmacnianie zachowań prospołecznych.

I. Zasoby kadrowe Ośrodka Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze w roku 2017.

1. Pracownicy Ośrodka Wsparcia w Jaworze.

Za działalność Ośrodka bezpośrednio odpowiada kierownik, który jest odpowiedzialny za jego organizację i prawidłowe funkcjonowanie (1 etat).

Praca z uczestnikami Ośrodka należy do Zespołu Wspierającego Aktywizującego, który w 2017 r. składał się z 6 osób:

1) starszy pracownik socjalny	1 etat
2) starszy instruktor terapii zajęciowej	2 etaty
3) starszy terapeuta	1 etat
4) opiekun	1 etat
5) psycholog	(umowa zlecenie)

2. Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę Ośrodka Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze.

W okresie sprawozdawczym kadra Ośrodka Wsparcia podnosi swoje kwalifikacje i umiejętności poprzez uczestnictwo w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Szkolenia zewnętrzne:

- 1) Terapia zajęciowa w placówkach opiekuńczych (udział dwóch osób w szkoleniu).
- 2) Pomoc społeczna a ochrona zdrowia psychicznego 2017- zagadnienia praktyczne dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z uwzględnieniem nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, która ma wejść w życie w styczniu 2018 r. (udział jednej osoby w szkoleniu).
- 3) Postępowanie w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych (1 osoba).

Szkolenia wewnętrzne:

- 1) Dobre praktyki, które odgrywają kluczową rolę w uformowaniu się korzystnego oddziaływania terapeutycznego wg A. Kepickiego.
- 2) Pomoc dla pomagających. Jak wytrwać i przetrwać w zawodzie?
- 3) Kształtowanie postaw instruktora terapii zajęciowej.

II. Formy prowadzonej działalności.

Celem głównym działań Ośrodka Wsparcia w Jaworze w roku 2017 r. było osignięcie, przy współudziale uczestników, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania w naturalnym środowisku, w zakresie czynności dnia codziennego i w życiu społecznym oraz integracja społeczna. Powyższy cel był realizowany poprzez organizację różnorodnych form terapii oraz treningów. Postępowanie wspierające-aktywizujące w okresie sprawozdawczym realizowano poprzez:

- 1) **Trening funkcjonowania w życiu codziennym:** w tym trening higieniczny, budżetowy oraz kulinarny i trening umiejętności praktycznych. Działania w zakresie tego treningu dotyczyły rozwijania i podtrzymywania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia uczestników placówki. W ramach treningu uczestnicy uczyli się dbania o wygląd zewnętrzny, utrzymywania higieny osobistej, wyrabiania nawyku szanowania cudzej własności, zaradności życiowej i funkcjonowania w życiu codziennym. Uczyli się celowości działania, podejmowania odpowiedzialności za swoje działania, wzmacnia poczucia sprawstwa i bezpieczeństwa. Zajęcia z zakresu treningu umiejętności życiowych miały na celu również poznanie wartości pieniądza, nauki planowania i robienia zakupów, rozpoznawania przydatności artykułów do użytku i orientacji w cenach. Jak również kształtowali nawyki prawidłowego odżywiania się, planowania codziennego menu (oraz planowania imprez, świąt) i przygotowywania posiłków oraz estetyki ich podawania.
- 2) **Trening umiejętności społecznych i kontaktów interpersonalnych:** trening ten dotyczył nabywania i doskonalenia umiejętności nawiązywania kontaktów, podtrzymywania rozmowy, aktywnego słuchania oraz asertywności. Uczestnicy uczyli się odpowiedzialności, współpracy, zasad partnerstwa. Poprzez zajęcia terapeutyczne kształtowali umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz rozwiązywania problemów dnia codziennego oraz nabywali umiejętności nawiązywania i podtrzymywania pozytywnych relacji z najbliższym środowiskiem rodzinnym, sąsiedzkim oraz lokalnym. Motywowali się wzajemnie do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości.
- 3) **Trening umiejętności spędzania czasu wolnego:** trening ten dotyczył między innymi udziałów placówki w konkursach, festynach, imprezach oświatowo-kulturalnych, wycieczkach, piknikach, spacerach. Udziałów w warsztatach terapeutycznych, imprezach wewnętrznych itp. oraz poznawanie nowych form spędzania czasu wolnego poprzez aktywność ruchową i umysłową.
- 4) **Terapia zajęciowa,** w tym: arteterapia, krawiectwo, zajęcia techniczne, elementy ergoterapii. Ten obszar działań terapeutycznych miał na celu rozwijanie zainteresowań, samorealizację wśród uczestników oraz rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny. Uczestnicy podczas zajęć poznawali różne

techniki pracy z zakresu terapii zajęciowej, wzbogacali wiedzę i umiejętności z zakresu plastyki, malarstwa, techniki i szycia. Stosowane przez terapeutów zajęciowych bogate, często proste techniki i narzędzia kształtowały u uczestników wyobraźnię oraz samodzielność jak również rozwój wyobraźni i pomysłowości w wykonywaniu prac.

- 5) **Biblioterapia, muzykoterapia oraz relaksacja:** te formy terapii realizowane poprzez bajkoterapię, czytanie książek, gazet, rozwijanie krzyżówek, prowadzenia kroniki ośrodkowej oraz seanse filmowe jak również uczestnictwo w ćwiczeniach z wykorzystaniem technik i tekstów relaksacyjnych oraz muzyki uczyły uczestników eliminowania zachowań agresywnych, negatywnych emocji, napięć oraz stresu, podwyższania poziomu umysłowego, wiedzy i zainteresowań oraz kształtowania światopoglądu.
- 6) **Poradnictwo psychologiczne:** celem terapii psychologicznej prowadzonej w placówce było m.in.: poprawa stanu psychicznego uczestników, rozwój ich osobowości, minimalizowanie deficytów poznawczych, zmniejszenie natężenia objawów chorobowych oraz polepszenie radzenia sobie z nimi. Zapobieganie nawrotom choroby psychicznej, pomoc w ostrej fazie choroby, niwelowanie poczucia osamotnienia, opuszczenia oraz odizolowania, zapewnianie poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia i uczynności. Wspieranie w trudnych i kryzysowych sytuacjach, wyzwalanie procesów twórczego działania, wykształcenie motywacji wewnętrznej u uczestnika.
- 7) **Poradnictwo socjalne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych:** działania w zakresie pracy socjalnej skierowane były do uczestników mających problemy w codziennym życiu oraz wymagające wsparcia z zakresu pomocy społecznej. W szczególności podejmowano działania w zakresie załatwiania spraw urzędowych, współpracy z rodzinami i innymi instytucjami pomocowymi. Współpraca z uczestnikami oraz ich rodzinami pozwalała na świadome uczestnictwo w procesie leczenia i powrotu do społeczeństwa na zasadach akceptacji i zrozumienia.
- 8) **Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych:** działania dotyczyły szczególnie profilaktyki zdrowotnej mającej na celu propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie nawyków dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne jak również brania odpowiedzialności za własny proces leczenia psychiatrycznego. Regularne wizyty w PZP, współpraca z lekarzem, systematyczny trening farmakologiczny oraz psychoedukacyjny pozwoliły na realizację zakładanych rezultatów pracy z uczestnikami.
- 9) **Inne formy przygotowujące do udziału w WTZ lub zatrudnienia:** zajęcia teoretyczno-informacyjne polegające na uświadamianiu praw i możliwości podjęcia zatrudnienia. Rozmowy indywidualne i grupowe dotyczące przygotowania warsztatu w celu poszukiwania pracy czy aktywizacji lokalnej. Ponadto uczestnicy uczestniczyli w pracach ogrodniczych, zajęciach porządkowych oraz dbali o zwierzęta. Ta forma kształtowała u uczestników nawyk sumiennego, rzetelnego i odpowiedzialnego wykonywania obowiązków i zleconych zadań.
- 10) **Współpraca i integracja:** działania te miały na celu integrację ze środowiskiem lokalnym oraz instytucjami, tj. policja (spotkania o charakterze edukacyjno-prewencyjnym). Udział w spotkaniach okolicznościowych, imprezach wzmacniających pozycję osób chorych w społeczeństwie. Współpraca z rodzinami i opiekunami

naszych uczestników pozwalał na stały przepływ komunikacji oraz nawiązywanie wspólnych relacji.

- 11) **Terapia ruchowa realizowana poprzez** zajęcia sportowe, rekreacyjne oraz turystyczne, których celem było ogólne usprawnianie i uaktywnianie uczestników w życiu codziennym, dbania o ich kondycję fizyczną oraz kształtowania nawyku spędzania aktywnie swojego czasu wolnego. Poprzez wyjazdy na wycieczki oraz spacerzy uczestnicy podtrzymywali swoją sprawność.

III. **Podopieczni Ośrodka Wsparcia.**

W 2017 r. do Ośrodka Wsparcia "Pod Zielonym Dębem" w Jaworze uczęszczało 30 osób, w tym 16 kobiet i 14 mężczyzn. Średnia liczba uczestników na zajęciach w roku sprawozdawczym wyniosła 22,27 osób.

Uczestnicy Ośrodka to osoby z terenu Powiatu Jaworskiego, w tym:

- 1) z miasta Jawora 14 osób,
- 2) z Gminy Bolków 3 osoby,
- 3) z Gminy Mściwojów 3 osoby,
- 4) z Gminy Paszowice 6 osób,
- 5) z Gminy Wądroże Wielkie 4 osoby.

Najmłodszy uczestnik Ośrodka to osoba w wieku 28 lat. Najstarsza osoba to uczestniczka w wieku 67 lat. Średnia wieku wszystkich uczestników wynosi 44,76 lat (średnia wieku kobiet - 50,81 lat; mężczyzn - 37,85 lat).

W okresie objętym sprawozdaniem z pobytu w OW zrezygnowały 2 osoby (w tym jedna osoba z przyczyn podjęcia zatrudnienia, a druga z przyczyn osobistych).

Uczestnicy Ośrodka Wsparcia posiadają orzeczoną niepełnosprawność, z tego 16 osób ma orzeczoną znaczny stopień niepełnosprawności, 11 osób umiarkowany stopień, a 3 osoby lekki stopień niepełnosprawności.

Pięćcioro uczestników jest całkowicie ubezwłasnowolnionych, cztery 2 osoby.

W 2017 r. w szpitalu psychiatrycznym przebywało 8 osób.

Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć.

W Ośrodku Wsparcia w Jaworze codziennie odbywają się zajęcia w poszczególnych pracowniach tematycznych zgodnie z opracowanym tygodniowo harmonogramem pracy:

1) pracownia techniczna	7-8 osób dziennie
2) trening kulinarny	2-6 osoby dziennie, (raz w tygodniu organizowany jest trening w trakcie, którego przygotowywany jest ciepły posiłek - 4 uczestników),
3) zajęcia relaksacyjne	23-29 osób tygodniowo,
4) zajęcia z muzykoterapii	23-29 osób tygodniowo,
5) trening higieniczny	4-7 osób dziennie,
6) trening farmakologiczny	3-6 osób dziennie,
7) trening budowy	1-2 osoby dziennie,
8) zajęcia z biblioterapii	23-29 osób tygodniowo,
9) zajęcia z psychologiem	23-29 osób tygodniowo,
10) zajęcia ruchowe	23-29 osób tygodniowo,
11) zajęcia porządkowe	23-29 osób miesięcznie,
12) arteterapia	7-12 osób dziennie,
13) pracownia krawiecka	4-9 osób dziennie,

- 14) edukacja zdrowotna 23-29 osób w miesiącu,
- 15) trening umiejętności społecznych, życiowych i interpersonalnych 23-29 osób dziennie.

IV. **Współpraca i integracja uczestników Ośrodka Wsparcia z lokalną społecznością**

Podopieczni Ośrodka Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” w Jaworze uczestniczą w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych i sportowych, podczas których następuje integracja z lokalnym społeczeństwem. Mają oni wówczas okazję do zaprezentowania swoich umiejętności, talentów, nawiązywania nowych znajomości oraz integrować się ze społecznością.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek Wsparcia uczestniczył w wielu imprezach lokalnych oraz pozalokalnych, których udział wpłynął pozytywnie na rozwój uczestników, służył przełamaniu stereotypów i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi w naszej placówce. Stałym elementem były obchodzone urodziny naszych uczestników oraz terapeutów.

1. **Udział w konkursach plastycznych artystycznych:**

- 1) Tradycje Wielkanocne 2017 i konkurs zorganizowany przez Jaworski Ośrodek Kultury,
- 2) Konkurs Lotów Latawców i konkurs zorganizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Jaworze,
- 3) IX Dolnośląski Turniej Taneczny Osób Niepełnosprawnych - konkurs taneczny organizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło przy SOSZW w Jaworze oraz przez WTZ w Jaworze,
- 4) X Festiwal Osób Niepełnosprawnych regionu Legnickiego „Piosenki Malowane” zorganizowanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodziców Osób z Upośledzeniem Intelktualnym „Jutrzenka” w Legnicy.

2. **Spotkania, warsztaty, konferencje, bale:**

- 1) udział w XV Integracyjnym Balu Karnawałowym organizowanym przez DPS w Jaworze,
- 2) udział w Warsztatach Integracyjnych „Niepełnosprawni są wśród nas” organizowanych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie,
- 3) letnie biesiadowanie i Integracyjny Piknik zorganizowanym przez DPS w Jaworze z filii w Mierczycach oraz Stowarzyszenie „Patronus” w Mierczycach,
- 4) II Integracyjne Zmagania sportowe Osób Niepełnosprawnych zorganizowane przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Legnickim Polu,
- 5) wyjazd do Kina Helios w Legnicy na seans filmowy „Listy do M 30”,
- 6) wyjazd do Teatru im. H. Modrzejewskiej w Legnicy „Polowanie na Snarkę”,
- 7) wycieczka do ZOO do Wrocławia,
- 8) wycieczka na Ranczo Grappa Pielgrzymka,
- 9) udział w kursie komputerowym w ramach projektu „Kompetencje komputerowe szansą na zatrudnienie” zorganizowanego przez Wyższą Szkołę Handlową we Wrocławiu - dla 9 osób,
- 10) udział w kolejnej edycji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

3. **Promocja Ośrodka.**

OŚrodek na stałe współpracuje z mediami lokalnymi (telewizja, prasa). Na bieżąco prowadzony jest profil na portalu społecznościowym, w którym zamieszczane są informacje dotyczące Ośrodka.

Ważnym wydarzeniem 2017 roku było zorganizowanie III Przeglądu Kabaretowego Osób Niepełnosprawnych „tę yj Kolorowo”. W przeglądzie w ramach różnych kategorii konkursowych udział wzięli przedstawiciele takich instytucji jak: Dom Pomocy Społecznej w Jaworze, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jaworze, Dzienny Dom „Senior-Wigor” w Jaworze, Dom Pomocy Społecznej w Legnickim Polu, Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie, środowiskowy Dom Samopomocy w Żłtoryi, środowiskowy Dom Samopomocy w Kamiennej Górze, środowiskowy Dom Samopomocy w Świebodzicach, Dom Pomocy Społecznej „Przełom” w Brenniku oraz Warsztaty Zajęciowe w Chojnowie. W tym roku gościnnie wystąpił Kabaret „0-99” działający przy Kole Gospodyń Wiejskich w Wiadrowie. Uczestnicy otrzymali nagrody i upominki oraz okolicznościowe dyplomy za udział w Przeglądzie. Nie zabrakło poczęstunku.

W 2018 r. Ośrodek Wsparcia w Jaworze będzie organizował kolejny przegląd Kabaretowy. Działanie ma na celu przede wszystkim promocję naszej placówki oraz integrację z osobami niepełnosprawnymi. Liczymy na to, że będzie to impreza, która na stałe zagości w kalendarzu działań na rzecz osób niepełnosprawnych nie tylko w Powiecie Jaworskim, ale także w Województwie Dolnośląskim

4. Inne działania.

W Ośrodku organizowane były wewnętrzne święta takie jak: urodziny uczestników oraz pracowników OW, Tęsty Czwartek, Dzień Kobiet, I dzień Wiosny, Spotkanie Wielkanocne oraz Wigilia w obecności rodzin naszych uczestników, Dzień Dziecka, grille, Dzień Chłopca, Dzień Pracownika Socjalnego.

Ośrodek współpracował również z rodziną oraz najbliższym otoczeniem uczestnika. Poprzez działania grupy wsparcia i indywidualnego poradnictwa psychologicznego pracowano nad aktywnym włączaniem rodziny w proces terapeutyczny. Rodziny angażowane były w organizację oraz udział w spotkaniach okolicznościowych, imprezach organizowanych w placówce.

Stałym elementem działań terapeutycznych skierowanych do rodzin naszych uczestników jest grupa wsparcia prowadzona przez psychologa. Celem grupy wsparcia jest zintegrowanie członków rodzin ze sobą nawzajem, a także przybliżenie im procesu terapeutycznego uczestników ośrodka. Warsztaty prowadzone w ramach grupy wsparcia mają również zachęcić członków rodzin do aktywnego udziału w procesie terapeutycznym swoich bliskich oraz zwiększenia świadomości dotyczącej zaburzeń psychicznych i ich wpływu na codzienne funkcjonowanie całej rodziny.

Podsumowanie.

Zakładane na początku roku cele zostały zrealizowane. Placówka dba o jak najwyższą jakość pracy terapeutycznej. Aktywny udział uczestników Ośrodka w życiu lokalnym wzmacnia ich pozycję społeczną oraz pozytywnie wpływa na wizerunek całej placówki. Wielu uczestników poprawiło swoje umiejętności komunikowania się z otoczeniem, lepiej radzi sobie z problemami życia codziennego i organizowaniem czasu wolnego. Dbała kadra Ośrodka o poprawne relacje międzyludzkie w grupie przekłada się na lepsze relacje w rodzinie i z najbliższym otoczeniem. Efekt ten jest

możliwy dzięki regularnemu uczestnictwie w prowadzonych treningach i terapii zajęciowej. Uczestnicy są stale motywowani do nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych, zachęceni do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości. Bogata oferta terapeutyczna, różnorodność zajęć pozwala na ich dostosowanie do indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań uczestników. Istotnym działaniem Ośrodka podtrzymywanie dobrych relacji oraz współpracy z rodzinami uczestników. Angażowanie ich w życie Ośrodka oraz ich udział w prowadzonej grupie wsparcia pozwala na świadomy udział rodzin w procesie terapeutycznym podopiecznych, co przekłada się na lepsze ich funkcjonowanie w środowisku. W dalszym ciągu będą kontynuowane działania promujące działalność Ośrodka Wsparcia „Pod Zielonym Dębem”, zarówno na terenie powiatu, jak i poza powiatem (organizacja kolejnego Przeglądu kabaretowego osób niepełnosprawnych, angażowanie się w projekty, konkursy oraz w przedsięwzięcia na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie naszego miasta, powiatu, itp.). W roku 2018 planowane jest zwiększenie działań z zakresu rehabilitacji, turystyki oraz rekreacji. Planowane są wyjazdy na wycieczki, wyjścia do kina, teatru, zwiększenie aktywności fizycznej uczestników. Działalność kadry Ośrodka Wsparcia będzie nastawiona na budowanie pozytywnego wizerunku placówki w społeczności lokalnej, przez co nasi podopieczni staną się w pełni mniej wykluczonymi mieszkańcami Powiatu Jaworskiego.

Zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze zgodnie z art. 112 ust. 12 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na podstawie art. 182 ust 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

1. W zakresie pomocy społecznej:

- 1) Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
- 2) Realizacja zadań z zakresu interwencji kryzysowej, w tym utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- 3) Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.
- 4) Dopuszczenie wyposażalni sprzętu rehabilitacyjnego.
- 5) Szkolenia i rozwój zawodowy pracowników jednostek pomocy społecznej.
- 6) Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych.

2. W zakresie systemu pieczy zastępczej:

- 1) Zapewnienie środków finansowych na świadczenia, zarówno obowiązkowe, jak i fakultatywne, na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz na wynagrodzenia dla zawodowych i pomocowych rodzin zastępczych.
- 2) Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- 3) Zatrudnienie specjalistów z zakresu poradnictwa specjalistycznego oraz terapii dla rodzin zastępczych (psycholog, pedagog, terapeuta).
- 4) Dofinansowanie do wypoczynku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 5) Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego rodziny zastępczej zawodowej.
- 6) Świadczenia pieniężne dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo wychowawczych:
 - a. na kontynuowanie nauki,
 - b. na usamodzielnienie,
 - c. na zagospodarowanie.
- 7) Utrzymanie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
- 8) Zapewnienie środków na realizację porozumień dot. zwrotu kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.
- 9) Wzmacnianie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez propagowanie oraz tworzenie form pieczy zastępczej o charakterze rodzinnym.
- 10) Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz osób kierujących placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu rodzinnego.